

BLD i Europa

**Barne- og likestillingsdepartementets
arbeidsprogram for EU/EØS
samarbeidet – 2017/2018**

Sist oppdatert september 2017.

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Generelle utviklingstrekk i EU/EØS-samarbeidet.....	3
2. Prinsipper for BLDs EU- og EØS-arbeid	4
3. Innsatsområder og prioriteringer for 2017/2018	5
3.1. Forbrukerrettigheter.....	5
3.1.1 Den digitale forbruker.....	5
3.1.2 Nye regler for forbrukerkontrakter	5
3.1.3 EUs gjennomgang av forbrukerregelverket.....	6
3.1.4 Det felleseuropeiske samarbeidet om tilsyn med og håndheving av forbrukerrettigheter	7
3.1.5 Pakkereiser	7
3.2 Grunnleggende rettigheter, likestilling og ikke-diskriminering	7
3.2.1 EUs strategier for likestilling og ikke-diskriminering	8
3.2.2 Europakommisjonens forslag til et EU tilgjengelighetsdirektiv (EAA).....	8
3.2.3 Europakommisjonens forslag til et horisontalt ikkediskrimineringsdirektiv (2008)...	8
3.2.4 Europakommisjonens forslag til et direktiv (fra 2012) om bedre kjønnsbalanse i bedriftsstyrene.....	9
3.2.5 Europakommisjonens initiativ for bedre muligheter for kombinasjon av arbeidsliv og familieliv	9
3.3 Familie og oppvekst	9
3.3.1 Erasmus+ - EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett.....	9
3.3.2 Det europeiske solidaritetskorpsset.....	10
3.3.3 Kjøpekraftjustering av barnetrygd og kontantstøtte.....	10
4. Strategisk bruk arenaer for EU/EØS - samarbeidet	10
4.1 Kort presentasjon av EU møteplattformer komiteer og ekspert/arbeidsgrupper.....	10
5. Prioriterte programområder for EØS- midlene 2014-2021.....	11
5.1 "Den blå boken"	11
5.2 EØS midlene og BLDs politikk- og ansvarsområder	11

1. Innledning

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) medvirker aktivt til ny politikk- og regelutvikling innen rammen for EU/EØS-samarbeidet. Departementet omsetter europeiske initiativ og direktiv i nasjonale tiltak og regelverk innen forbrukerpolitikk, likestillings- og ikkediskrimineringspolitikk (alle diskrimineringsgrunnlag) og barne- og ungdomspolitikken.

BLDs EU/EØS arbeidsprogram tar utgangspunkt i Regjeringens arbeidsprogram for samarbeidet med EU 2014 - 2017. Strategien omtaler og prioriterer viktige innsatsområder hvor det er et sterkt samspill mellom deltagelse i europeiske samarbeidsfora og nasjonal politikktutforming.

1.1 Generelle utviklingstrekk i EU/EØS-samarbeidet

I Europakommisjonens arbeidsprogram for 2017 betraktes BLDs politikkområder både ut i fra et **rettighetsperspektiv** og et **lønnsomhetsperspektiv**. Dette gjelder forbrukerpolitikken, likestillingspolitikken og barne- og ungdomspolitikken. Rettighetsperspektivet er nedfelt i EUs Charter for grunnleggende rettigheter og omhandler likestilling, ikke-diskriminering og sosial inkludering. Lønnsomhetsperspektivet er nedfelt i EUs vekst og sysselsettingsstrategi EU2020 og omfatter bærekraftig utvikling, økonomisk konkurransevne og et velfungerende marked.

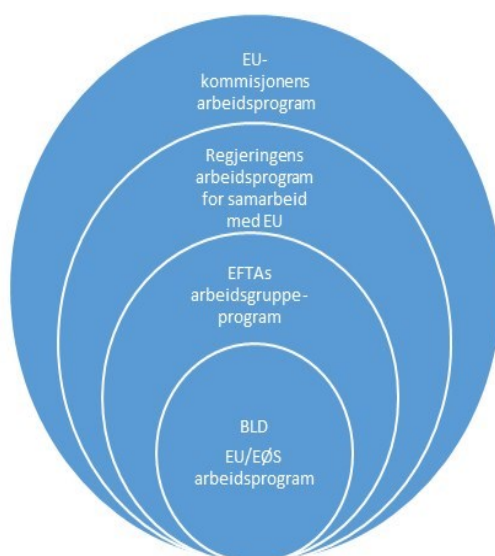
Disse overordnede utviklingstrekk ligger til grunn for Europakommisjonens arbeidsform og organisering med **sektorovergripende initiativ og pakker** til ny politikk, regelverk og programutforming.

Denne utviklingen setter **større krav til samordning og samspill** i Barne- og likestillingsdepartementet og i hele departementsfellesskapet. BLD samarbeider tett med øvrige departement når det gjelder ivaretagelse av sektoransvaret og Regjeringens deltagelse i uformelle ministermøter og konsultasjoner med Europakommisjonen.

Et systematisk samsvar mellom Europakommisjonens arbeidsprogram og planer, Regjeringens arbeidsprogram for samarbeidet med EU, EFTAs arbeidsgruppeprogram og operasjonaliseringen av Barne- og likestillingsdepartementets EU/EØS - arbeidsprogram synliggjør viktige prioriteringer og innsatsområder på ulikt nivå. Budsjettproposisjoner og tildelingsbrev legger også føringer på prioritering av EØS-arbeidet.

Figur

Samsvar mellom prioriteringer og innsatsområder i de ulike strategi- og arbeidsdokumenter.

2. Prinsipper for BLDs EU- og EØS-arbeid

- *Medvirke i politikk- og regelverksutforming i EU gjennom å fremme norske synspunkter gjennom relevante og tilgjengelige kanaler inn i EU-systemet.*
- *Deltakelse i arbeidet i Brussel ses på som en del av den norske regelverksprosessen.
Sørge for effektiv implementering og gjennomføring av EØS-regelverk.*
- *Delta i Europakommisjonens ekspertgrupper og komitéer og arbeidsgrupper for informasjons- og erfaringsutveksling for regelutvikling og kunnskapsbasert politikkutforming.*
- *Ha god kontakt med Europaparlamentet, EUs formannskap, EU-kommisjonen og sentrale EU-land.*
- *Bedre utnyttelse av EFTA-arbeidsgruppene rolle og funksjon i BLDs EU/EØS-arbeid.*
- *Fokuserer på samarbeid og samspill med øvrige departement, herunder i forberedelser til deltagelse i EUs uformelle ministermøter, Regjeringens- og Stortingets Europautvalg og oppfølging av EUs høringer og forslag til regelverk.*
- *Vurdere strategisk bruk av norske nasjonale eksperter på BLDs politikk- og ansvarsområder.*
- *Følge opp prioriterte innsatsområder og samarbeidsland for EØS-midlene i programperioden 2014 – 2021.*

3. Innsatsområder og prioriteringer for 2017/2018

I det følgende presenteres innsatsområder og prioriteringer for samarbeidet med EU på politikkområdene: Forbrukerrettigheter, likestilling- og ikke-diskriminering, barn og ungdom. Innsatsområdene avspeiler Regjeringens arbeidsprogram for samarbeidet med EU 2014 – 2017 og Europakommisjonens arbeidsprogram for 2017.

3.1. Forbrukerrettigheter

Kommisjonens strategi for henholdsvis det digitale indre marked ([DSM](#)) og [indre markedsstrategi](#) inneholder begge tiltak som har stor betydning for forbrukerne. Norske forbrukere er aktive digitalt og aktive over grensene, både ved netthandel, feriereiser og andre typer opphold i EU-land. Tiltak som berører "den digitale forbruker" er derfor høyt prioritert i samarbeidet med EU i 2017/2018.

I oppfølgingen av handlingsplanen for sirkulær økonomi er det ett mulig tiltak som kan bidra både til mer bærekraftig forbruk og til at vi kan beholde gode norske forbrukervernregler. Det gjelder vurdering av lengden på reklamasjonsfristen for varer, omhandlet nedenfor under punktet «Nye regler for forbrukerkontrakter».

3.1.1 Den digitale forbruker

Digital teknologi har i løpet av få år medvirket til grunnleggende endringer innenfor de fleste samfunnsområder, og i måten forbrukerne opptrer på. Smarttelefonene har blitt et viktig digitalt verktøy som nesten alle bruker daglig. Den nesten grenseløse tilgangen til digital informasjon, kommunikasjon og handel gir forbrukeren både nye muligheter og utfordringer.

Delingsøkonomien er ett eksempel på nye fenomener som utfordrer den tradisjonelle forbrukerpolitikken. For det første blir skillet mellom forbrukere og næringsdrivende uklart, når digitale plattformer legger til rette for at privatpersoner enkelt kan tilby varer og tjenester i stort omfang. Det er uklart når omfanget blir så stort at aktivitetene regnes som næringsvirksomhet og dermed utløser forbrukerrettigheter. For det andre er det til dels uklart hvilke forbrukervernregler som gjelder, særlig i forholdet mellom plattformene og brukerne, på begge sider. EU har som del av strategien for det indre marked lagt opp til å utarbeide en veiledning om anvendelse av EU-regelverk, for deretter å utvikle en agenda for deleøkonomien og vurdere eventuelle reguleringsbehov.

Fra norsk side vil det arbeides for å ivareta forbrukerinteressene på en god måte når dette og andre områder følges opp i form av regelverk og andre tiltak. Forbrukeraspekter ved den digitale økonomien er også et tema som er høyt på dagsorden i OECDs forbrukerkomite, der BLD deltar.

3.1.2 Nye regler for forbrukerkontrakter

Kommisjonen la i 2015 frem to forslag om regler for forbrukerkontrakter, ett om kjøp av *digitale ytelser* ([COM \(2015\) 634](#)) og ett om netthandel og andre typer fjernsalg av *fysiske varer* ([COM\(2015\)635](#)).

Kommisjonen foreslår totalharmoniserte regler, det vil si at medlemslandene ikke kan fravike reglene til fordel eller til ugunst for forbrukeren. En fordel ved dette er at næringsdrivende som ønsker å selge varer eller digitale tjenester over landegrensene kan forholde seg til ett sett med regler, og ikke 31 forskjellige nasjonale regler (EU+EFTA). En ulempe er at norske og andre europeiske forbrukere kan miste viktige forbrukerrettigheter ved kjøp av fysiske varer, se nærmere om dette nedenfor.

Digitale ytelser inkluderer blant annet programvare, spill, film, musikk, apper, lagringstjenester og sosiale medier, uavhengig av om betaling skjer i form av penger eller personopplysninger/andre typer data. Dette området er i dag kun delvis regulert på nasjonalt og EU-nivå, og forbrukerne mangler lovfestede rettigheter.

Fjernsalg inkluderer postordre, telefonsalg og netthandel. Dette området er allerede gjenstand for omfattende regulering både nasjonalt og på EU-nivå. Eksisterende EU-regler kan imidlertid fravikes til forbrukerens gunst, noe Norge har gjort i enkelte sammenhenger.:

Dette er viktige saker for Norge, og det ble avgitt en felles [EØS/EFTA-uttalelse](#) før forslaget ble fremlagt og en [EØS/EFTA-uttalelse](#) i etterkant. Et viktig utgangspunkt for den videre oppfølging av arbeidet framover er at rettsaktene som vedtas ikke bør føre til reduksjon av det norske forbrukervernet. Et av de mest problematiske punktene er ansvarsperioden, som i Norge er inntil 5 år for varer som for eksempel biler, hvitevarer og møbler. Dersom forslaget om salg av varer vedtas som totalharmonisering og med en 2-års frist, vil det medføre dårligere forbrukervern. Justis- og beredskapsdepartementet sendte forslagene på [høring](#) 5. april 2016, med høringsfrist 5. juli 2016 Oppfølging av forslagene i forhold til EU skjer i nært samarbeid mellom Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet

Forhandlingene i Brussel høsten 2017 vil ventelig være avgjørende for forslagenes videre skjebne. Parlamentet har foreslått at reglene for salg av fysiske varer også skal gjelde generelt og ikke bare for fjernsalg. Selv om det ville føre til like regler, er det problematisk, fordi det vil innebære reduksjon av forbrukervernet i land som har gått lenger enn gjeldende direktiv.

3.1.3 EUs gjennomgang av forbrukerregelverket

EU har hatt en samlet gjennomgang av flere sentrale forbrukerdirektiv, "[REFIT](#)" ([Regulatory Fitness and Performance Programme](#)). Formålet har vært å vurdere om regelverket virker etter hensikten og ikke har utilsiktede konsekvenser. Blant annet har evalueringen forsøkt å identifisere urimelige regulatoriske byrder, overlappinger, mangler, uoverensstemmelser og om virkemidler ikke lenger er hensiktsmessige. Gjennomgangen gjelder blant annet reglene om markedsføring, prisinformasjon, forbrukerkjøp og angrerett ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted.

Rapporten om REFIT, som ble lagt fram i mai 2017, konkluderte med at regelverket i det store og hele fungerer bra, men at det trengs visse målrettede endringer.

Det vurderes regelverksendringer på flere områder, blant annet:

For kjøp på internettplattformer kan det være behov for å synliggjøre hvem som er forbrukerens kontraktsmotpart og om forbrukerregelverket gjelder

Hvilke rettigheter forbrukerne skal ha ved bruk av internetttjenester som ikke betales med penger, men med personopplysninger og data, bør vurderes.

Det må vurderes om det er behov for strengere sanksjoner ved brudd på regelverket og om disse bør harmoniseres.

I tillegg bør det vurderes det å fjerne enkelte utdaterte tekniske regler.

Forslag til nytt regelverk vil ventelig legges fram mot slutten av 2017 eller tidlig i 2018. BLD vil høsten 2017 analysere funnene i kommisjonens gjennomgang og vurdere om det er behov for innspill til kommisjonen i forkant av forslagene. Når forslagene legges fram vil det

på vanlig måte bli en høring med sikte på norsk posisjon og eventuelt en felles EØS/EFTA-uttalelse.

Arbeidet med å følge opp forslagene vil utgjøre en stor del av arbeidet med medvirkning på forbrukerfeltet i hele 2018.

3.1.4 Det felleseuropeiske samarbeidet om tilsyn med og håndheving av forbrukerrettigheter

Godt regelverk er ikke nok. Det må også håndheves. Kommisjonen la 25. mai 2016 fram forslag til en revidert forordning om forbrukervernsamarbeid ([COM\(2016\)283](#)). I forslaget ble det blant annet lagt opp til å gi myndighetene flere verktøy til å verne forbrukerne ved for eksempel villedende markedsføring og urimelig handelspraksis, for eksempel at de skal kunne stenge nettsteder. Videre ble det foreslått mer forpliktende samarbeid i saker som involverer forbrukere i flere land. Forslaget, som inngikk både i DSM-strategien og strategien for det indre marked, hadde som formål å styrke håndhevingen. Etter nasjonal [høring](#) i Norge ble det avgitt en felles [EØS/EFTA-uttalelse](#). Sommeren 2017 ble det oppnådd enighet i trepartsforhandlinger og forordningen ventes vedtatt sent i 2017 eller tidlig i 2018. Gjennomføringsfrist vil da bli tidlig i 2020. Sett fra norsk ståsted er det nye regelverket i all hovedsak positivt og kan bidra til bedre håndheving og samarbeid over landegrensene. Gjennomføringen i norsk rett vil berøre mange tilsynsmyndigheter og BLD vil allerede høsten 2017 starte arbeidet med kartlegging av behov for regelverksendringer og allokering av nye tilsynsoppgaver.

3.1.5 Pakkereiser

Direktivet om pakkereiser og sammensatte reisearrangement ([Direktiv 2015/2302/EU](#)) ble vedtatt i november 2015. Direktivet inneholder blant annet krav til informasjon, ansvar for reisearrangøren og krav til en reisegarantiordning for å verne forbrukeren dersom reisearrangøren går konkurs. Samlet vil direktivet styrke stillingen til forbrukerne. Som følge av direktivet blir det nødvendig å gjøre endringer i den norske pakkereiseloven. BLD deltar i den felleseuropeiske gruppen for samarbeid om gjennomføring av direktivet, i tillegg til at det er samarbeid mellom de nordiske landene. Forslag til gjennomføring av direktivet ble sendt på [høring](#) sommeren 2017 og vil ventelig bli fremmet for Stortinget våren 2018.

3.2 Grunnleggende rettigheter, likestilling og ikke-diskriminering

EU samarbeidet handler om grunnleggende rettigheter og likebehandling for enkelt individet uavhengig av kjønn, etnisitet, religion eller livssyn, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Norge deltar aktivt i dette arbeidet i EUs uformelle ministermøter, Europakommisjonens ekspertgrupper og rådgivende komiteer og høringer i Europaparlamentet på likestilling og ikke-diskriminering.

Norske erfaringer fra likestillings- og familiepolitikken er etterspurte i dette samarbeidet. Norge vil fortsette å delta aktivt i det europeiske samarbeidet om likestilling og ikkediskriminering, samt spille en konstruktiv rolle i de av EUs samarbeidsfora hvor Norge er representert.

3.2.1 EUs strategier for likestilling og ikke-diskriminering

I tråd med Europakommisjonens arbeidsprogram for 2016 lanserte Vera Jourova, EU kommissær for rettigheter, forbruker og likestilling, et arbeidsdokument for et [strategiske engasjement for likestilling mellom kvinner og menn, 2016 – 2019](#), samt en [Europeisk tiltakspakke for LHBTI](#). Begge strategidokumenter ble vedtatt i EUs ministerråd (EPSCO) 16. juni 2016.

Det er mange felles trekk mellom EU og Norge – utfordringer og muligheter – identifisert i EUs strategidokumenter og Regjeringens [Stortingsmelding om like muligheter for kvinner og menn \(2016\)](#), [Stortingsmelding om familiepolitikk: Ansvar, frihet og valgmuligheter for familiene \(2016\)](#) [Handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, 2017-2020 \(2016\)](#), [Handlingsplan for universell utforming, 2015 - 2019](#)

3.2.2 Europakommisjonens forslag til et EU tilgjengelighetsdirektiv (EAA)

I desember 2015 foreslo Europakommisjonen et direktiv om varer og tjenester for personer med funksjonsnedsettelse - [EUs tilgjengelighetsdirektiv \(EAA\)](#). Forslaget skal både skape bedre flyt av varer og tjenester i det indre marked samt sikre like rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse, og samtidig sikre at Den Europeiske Union (EU) oppfyller forpliktelsene i FN konvensjonen om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse (UNCRPD). Direktivforslaget er EØS relevant og har vært på høring i Norge. Etter norsk initiativ fremmet EFTA landene et [posisjonsnotat](#) (13. juli 2017) med prinsipiell tilstutning til Europakommisjonens direktivforslag og med konkrete endringsforslag som bedre ivaretar EFTA-landenes sektor interesser og prioriteringer innen samferdsel, IKT og offentlige anbud.

Direktivforslaget er forankret i [EUs strategi for rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse, 2010-2020](#). Strategien bygger på [FN konvensjonen om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse](#) (UNCRPD), og komplementerer også [Europa2020](#) (EUs vekst og sysselsettingsstrategi) og det [Europeiske Charter for grunnleggende rettigheter](#) av Lisboa traktaten.

I en felles uttalelse fra EU institusjonene heter det at arbeidet med EUs tilgjengelighetsdirektiv (EAA) er et prioritert område hvor målet er å slutføre den lovgivende prosess innen utgangen av 2017.

3.2.3 Europakommisjonens forslag til et horisontalt ikkediskrimineringsdirektiv (2008)

[EU-kommisjonens forslag \(2008\) til direktiv om likebehandling uansett religion eller tro, funksjonsnedsettelse, alder og seksuell orientering](#) nedfeller forbud mot diskriminering på disse grunnlagene utenfor arbeidslivets område

Et stort EU-land med flere allierte blokkerer Europakommisjonens forslag (fra 2008) om et horisontalt ikke-diskrimineringsdirektiv. I motargumentene heter det at direktivet er i strid med "nærhetsprinsippet" og at det blir for dyrt og gjennomføre i en tid med stramme finanser. Det finnes også mer subtile motargumenter, men disse er ikke like synlig i det offentlige ordskiftet.

Europakommisjonens forslag til et ikke-diskrimineringsdirektiv har vært løpende vurdert i lys av arbeidet for utformingen av en ny og felles likestillings- og diskrimineringslov i Norge.

Ikke-diskrimineringsdirektivet vil ikke nødvendigvis omfattes av EØS-avtalen. Spørsmålet om direktivet likevel skal tas inn som del av EØS-avtalen vil bli vurdert av EFTA-landene.

3.2.4 Europakommisjonens forslag til et direktiv (fra 2012) om bedre kjønnsbalanse i bedriftsstyrene

[Europakommisjonens forslag til et direktiv om bedre kjønnsbalanse i bedriftsstyrene](#) (2012) blokkeres i Rådet.

Direktivforslaget er merket EØS relevant, men vil ikke få betydning for land som allerede har et regelverk eller system på plass som sikrer minimum 40 prosent representasjon av det underrepresenterte kjønn i bedriftsstyrene.

3.2.5 Europakommisjonens initiativ for bedre muligheter for kombinasjon av arbeidsliv og familieliv

Europakommisjonens forslag til et nytt svangerskapsdirektiv (2008) ble trukket sommeren 2015 til fordel for [Europakommisjonens forslag om et EU direktiv for bedre balanse mellom arbeid og privatliv for foreldre og omsorgspersoner \(26.04.2017\)](#). Initiativet skal støtte oppunder EUs vekst og sysselsettingsstrategi EU 2020 og ses i sammenheng med utformingen av [EUs sosiale pilar](#) (26.04.2017) med fokus på inkludering, deltagelse og like muligheter for kvinner og menn på arbeidsmarkedet.

Direktivforslaget slik det foreligger vil kunne gripe inn i lengden på og utformingen av den norske foreldrepermisjonen. Norge og de nordiske land vil arbeide for at Europakommisjonens direktivforslag må gi rom for nasjonale modeller, avtaler mellom arbeidslivets parter og fleksibilitet til å utforme foreldrepermisjon og finansiering av denne på nasjonalt nivå. Dette synspunkt ble fremført på EUs uformelle arbeids-, sosial- og likestillingsministermøte i Tallinn 19. juli 2017. Det tas sikte på utforme en en felles EFTA posisjon til direktivforslaget.

BLD, i samarbeid med ASD og KD, fremmet i februar 2016 overfor Europakommisjonen en [EFTA uttalelse](#) med norske og islandske erfaringer om sammenhenger og kombinasjoner av arbeidsliv (kvinnedeltagelse), likestilling (foreldrepermisjon og barnehage), demografi og bærekraftig samfunnsøkonomi.

3.3 Familie og oppvekst

3.3.1 Erasmus+ - EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett

BLD er sammen med Kunnskapsdepartementet og til dels Kulturdepartementet ansvarlig for å følge opp Norges deltagelse i EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett, Erasmus+. Programmet strekker seg fra 2014 – 2020. BLD er aktiv deltaker i programkomiteen for Erasmus+, og Bufdir deltar aktivt på en rekke møter gjennom rollen som nasjonalkontor. I 2017 gjennomføres en midtveiseevaluering av programmet. Deretter vil BLD være aktiv i utformingen av et nytt program for perioden etter 2020. I 2018 vil det være nødvendig å starte arbeidet med å avklare en felles norsk posisjon for ny programperiode. En gjennomgående viktig problemstilling for BLD og Norge er at vi som fullverdig programland ikke kommer dårligere ut enn om Norge hadde vært EU-medlem.

3.3.2 Det europeiske solidaritetskorpsset

Kommisjonen lanserte i desember 2016 det europeiske solidaritetskorpsset (ESC). ESC er en større satsing på individmobilitet for ungdom i EU, og tar over for europeisk voluntærtjeneste (EVS). EVS er en del av Erasmus+. Våren 2017 ble det gjennomført høring, og senere lagt frem forslag til lovgrunnlag for det nye programmet. I forslaget fra Kommisjonen var programmet begrenset til medlemslandene i EU, men åpent for at andre land kan delta på bakgrunn av en bilateral avtale. Norge har arbeidet aktivt for å utvide det geografiske området og å sikre norsk deltakelse i ESC. Et sentralt poeng er at Norge og EØS-landene skal få delta i ESC samtidig som EU-landene. Avklaring vil foreligge i løpet av 2017 eller tidlig 2018.

3.3.3 Kjøpekraftjustering av barnetrygd og kontantstøtte

Det følger av regjeringens politiske plattform at regjeringen skal vurdere tiltak som kan begrense og stanse trygdeeksport, innenfor de internasjonale avtalene Norge er bundet av. Innenfor BLDs ansvarsområde gjelder dette eksport av barnetrygd og kontantstøtte. BLD vil i samråd med UD og ASD, arbeide for at EU foretar endringer som åpner for kjøpekraftjustering og andre tiltak som kan begrense trygdeeksport. andre tiltak som kan begrense trygdeeksport.

4. Strategisk bruk av arenaer for EU/EØS - samarbeidet

Barne- og likestillingsdepartementet benytter EFTAs arbeidsgrupper som forum for utveksling av informasjon mellom EFTA/EØS-statene og diskusjon i forbindelse med vurdering av nye rettsakter i EØS-avtalen. Det er også en viktig arena for informasjon om aktuelle saker under forberedelse i EU, ved at representanter fra kommisjonen, Europaparlamentet, formannskapet i Rådet og interesseorganisasjoner inviteres til møtene for å gi orienteringer og delta i diskusjoner. Det er et mål at BLDs prioriteringer og innsatsområder skal reflekteres i de til enhver tid oppdaterte arbeidsprogrammene i EFTAs arbeidsgrupper som BLD leder/deltar i:

- EFTAs arbeidsgruppe for forbrukerrettigheter
- EFTAs arbeidsgruppe for likestilling, ikke-diskriminering og familierpolitikk (*herunder barns rettigheter*).
- EFTAs arbeidsgruppe for utdanning, opplæring og ungdom.

Barne- og likestillingsdepartementet arbeider aktivt i EFTAs nettverk for bedre strategisk utnyttelse av EFTAs arbeidsgrupper. Nettverket består av ledere av EFTAs arbeidsgrupper.

4.1 Kort presentasjon av EU møteplattformer komiteer og ekspert/arbeidsgrupper

Europakommisjonens komiteer og ekspert/arbeidsgrupper utgjør en viktig plattform for utveksling av felles kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for nasjonal politikktvikling og gjensidig læring gjennom utveksling av erfaringer og informasjon, og for å holde Norge oppdatert på relevant EU/EØS - politikk.

BLD deltar således aktivt i Europakommisjonens høgnivågruppe for ikke-diskriminering, likestilling og mangfold (GEG), høynivågruppen om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse (DHLG), Europakommisjonens rådgivende komité for like muligheter

for kvinner og menn (EU-ADV) og programkomiteen for Erasmus Pluss. Likestilling og ikke-diskriminering er et "sektoransvar" og BLD tilrettelegger for at Norge er representert med tverrfagelig ekspertise og deltagelse fra relevante departementer i ad-hoc komiteer og ekspertseminarer i regi av Europakommisjonen

På forbrukerfeltet deltar BLD regelmessig i EUs høynivågruppe for forbrukersaker Consumer Policy Network, Programkomiteen for forbrukerprogrammet (CFPC) og ekspertgruppen for utviklingen av systemer for registrering av forbrukerklager- og henvendelser (CCEG). I perioden fram til pakkereisedirektivet er gjennomført i nasjonal rett deltar BLD i kommisjonens ekspertgruppe for gjennomføring av direktivet. BLD deltar også i møter i nettverket for håndhevingsmyndigheter (CPC-network) og nettverket for de europeiske forbrukersentrene (ECC-Network) når organisatoriske eller regulatoriske endringer vurderes.

5. Prioriterte programområder for EØS- midlene 2014-2021

5.1 "Den blå boken"

Norge og Europakommisjonen undertegnet avtalene om EØS-midlene 2014-2021 i Brussel 3. mai 2016. De prioriterte programområdene for EØS-midlene 2014 – 2021 er nedfelt i "Den blå boken" www.eeagrants.org/bluebook Den blå boken er utgangspunkt for forhandlinger mellom giverland og det enkelte mottakerland om prioriterte program- og innsatsområder. Forhandlingene er ment å skulle slutføres i løpet 2017. De første programmene forventes å starte i 2018.

For perioden 2014-2021 skal Norge bidra med 2,8 milliarder euro til 15 av EUs mindre velstående medlemsland. Under slagordet "Sammen for et grønt, konkurransedyktig og inkluderende Europa" skal innsatsen rettes mot 5 områder:

1. Innovasjon, forskning utdanning og konkurransekraft
2. Sosial inkludering, ungdomsledighet og fattigdomsbekjempelse
3. Miljø, energi, klimaendringer og lavkarbonøkonomi
4. Kultur, sivilt samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter
5. Justis- og innenrikssaker

5.2 EØS midlene og BLDs politikk- og ansvarsområder

BLDs politikkområder er integrert i de 5 programområdene med forslag til definerte tiltak for barn og unge, likestilling og ikke-diskriminering. EØS-midlene vil fordeles på ulike programmer etter forhandlinger mellom Norge og det enkelte mottakerland. Hvert program vil så fordele støtten på prosjekter etter åpne utlysninger i mottagerlandet.

Fra norsk side er det også en målsetting om at EØS-midlene skal styrke de tosidige forbindelsene – gjennom strategisk samarbeid og faglig prosjektarbeid mellom mottaker og giverland. 54 millioner euro (tilsvarer 2 prosent av den totale ramme for EØS-midlene) er satt av til bilaterale samarbeidsprosjekter mellom Norge og mottakerland.

En viktig rolle i dette arbeidet vil være de såkalte Donor Programme Partners (DPP). Disse er norske institusjoner som vil stå som programsamarbeidspartner (ikke nødvendigvis prosjekt) og rådgivende organ for respektive institusjon i mottakerlandet.

PORTUGAL satser på likestilling

EØS landene Norge, Island og Liechtenstein har inngått avtale (22. mai 2017) med Portugal om et samarbeidsprogram om like muligheter for kvinner og menn. Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) har rollen som Donor Programme Partner (DPP). Budsjettet er på € 6 millioner Euro for programperioden 2014 – 2021.

Et eget programområde i Portugal-avtalen, og for EØS-midlene generelt, omhandler [grunnleggende rettigheter og sivil samfunn](#), og vil kunne finansiere tiltak for å fremme likebehandling og bekjempe alle former for diskriminering og hatefulle ytringer basert på rase eller etnisk opprinnelse, kjønn, nedsatt funksjonsevne, alder, seksuell orientering og kjønnsidentitet. Budsjetttrammen for sivil samfunn og grunnleggende rettigheter i Portugal er på € 11 millioner Euro.

Generelt for programperioden 2014 – 2021 vil Norske helse- og justismyndigheter ivareta DPP roller når det gjelder barn og fattigdomsbekjempelse, ungdom og arbeidsledighetsbekjempelse og vold i nære relasjoner. Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) vil ikke ha noen operativ rolle som DPP eller programpartner, men vil på forespørsel kunne bidra med innspill og deltagelse i konkrete aktiviteter.

Europarådet har en strategisk rolle som rådgiver for utvikling og gjennomføring av flere av programområdene for EØS – midlene 2014 – 2021
